Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifideliu[m]

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

Qu[and]o occultat se ira sub triplici specie virtutu[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

Visual Library

ſm crucifixo vel diuina imagīe depingērēt
q̄ꝫ q̄ malis verb̄ iacularet̄.
S Equit̄ declaratio illius: q̄uo ſe
ira occultat ſub ſpecie virtutum
Circa qd̄ ſciendū: q̄ illud vitium
ſub triplici ſpecie v̄tutū ſe occultat. Pri
mo mō ſub ſpē zeli iuſtitie. Vñ Greg̃
32. li. moraliū. Plerūq̄ꝫ ī vlciſcēdis vici/
is crudelitas agit̄ ⁊ iuſticia putat̄: atq̄ꝫ
īmoderata ira zelꝰ iuſticie ⁊ meritū credi
tur. Remediū ꝯ hāc occultatōēꝫ ire do
cet Gregꝰ. 5. li. moral̄. Et ē h̄ q̄ nunq̄ꝫ
ſeuiat q̄ꝫ diu cōmotio ire mētē occupat ⁊
mētis īpetū añq̄ꝫ ad vindictā ꝓperet vi/
cere ſtudeat vt eo fiat iuſtior vltor alienꝰ
q̄ liberior exiſtat victor ſuꝰ. Q̄uo āt co/
gnoſci debeat: an ira ex zelo iuſticie. vel
ex īpatiētia ꝓcedat. h̄ inde p̄t cognoſci.
q̄ q̄ñ ex zelo rō p̄cedit mētis cognitōem
h̄ q̄ſi tranq̄lla manet. qd̄ pꝫ p̄ caſſiodoꝝ
q̄ dr̄. Sepiꝰ minabamur innoxij. iraſce
bamur placati. ⁊ ne factis poſſemꝰ ledē
terrorē verbis videbamur īgerere. Hoc
etiam patet ex eo q̄ in correctiōe ⁊ poſt
illum quē quis corrigit: plus diligit. Q̄/
rū oppoſitū ꝯtingit in ira q̄ ꝓcedit ex im
patientia. Scdo ſe occultat ſub ſpecie
charitatis ꝓximi ⁊ vtilitatis eius. q̄ ma
xime in illis apparet qui dicūt ſe non ira
ſci ꝓximo: niſi ꝓ tāto q̄ res p̄ ipm̄ geſta
eſt ꝯ ſalutē facientis. Sed in hoc plerū
q̄ꝫ homines decipiunt̄. q̄ talis indigna
tio multoties procedit ex odij fomite q̄
ex charitate vel vtilitate ꝓximi credit̄ e/
manare. Nec mirū ſi in hoc homīes de/
cipiant̄. qꝛ ſicut imago in aqua turbida
nō apparet: ſic in mente dum ira turba/
ta fuerit veritas nō relucet. Hanc aūt p̄/
turbationē mētis callide ꝓcurat inimi/
cus. Quia facit ſicut piſcator aſtutus q̄
ideo turbat aquā: vt piſces facilꝰ capi
at. ſic ⁊ ipe turbat oculū rōnis vt homi/
nem poſſit cape laqueis peccatoꝝ. Re/
medium cōtra hanc occultationeꝫ eſt q̄
homo diſcretionis oculo dulciter pēſet
ſi ipe hoc ageret qd̄ in alio reprehendit

an ſibi videat̄ q̄ hoc poſſit ſine ſue ſalu/
tis diſpēdio. ⁊ ſi adhuc de tali facto tur
bet̄ in alio certus ſit q̄ talis turbatio na
ſcitur ex fomite odij: ⁊ nō ex appetitu ſa/
lutis ꝓximi. Quod viciū potiſſime ex eo
curari pōt. q̄ homo ſit ſollicitus de con
ſciētia ꝓpria: ⁊ non temere iudicet facta
aliorum. qꝛ ſicut dicit Tulliꝰ in li. de tu
ſculanis queſtionibꝫ. Propꝛium eſt ſtulti
cie vicia cernere aliena ⁊ ſic obliuiſci pro
pria. Sed hec ſtulticia ex curioſitate na
ſcitur. qꝛ ſicut Augꝰ. dicit. xi. ꝯfeſſionū
Curioſuꝫ eſt genus humanū ad cogno
ſcendā vitā alienā. ⁊ deſidioſum ad cog
noſcendā ꝓpriāꝫ. Tales rep̄hēdit dñs
Luc. viij. Quid vides feſtucā in oculo
fratris tui. ⁊ trabē in oculo tuo nō ꝯſide/
ras. Et ab illo defectu multū retrahere
debet. qd̄ legit̄ de ſancto Johe elemoſy
nario q̄ hanc ꝯditōem habuit q̄ nunq̄ꝫ
aliquē ꝓ ſuis defectibꝫ iudicauit. ſꝫ poti
us alios iudicātes rep̄hendit dicēs: pec
catis. Primo ꝯtra mādatū xp̄i dicētis.
Nolite iudicare vt nō iu. Scdo. qꝛ ne/
ſcitis q̄lis modo ſit quē antea peccare ſci
uiſtis. ¶ Tertio ira ſe occultat ſub co/
lore māſuetudinis ⁊ patiētie. qd̄ in illis
maxīe cōtingit q̄ ſe grauius vlciſcunt̄ ta
cendo ⁊ nihil loquēdo. qꝛ delectant̄ for/
te ex hoc. vel ītendūt magis animū ꝓxi
mi cōmouere. vel intendūt ſibi vtileꝫ ve/
ritatem ſubtrahere. vel vindicte tp̄s et
locū expectare. vt ex hoc ꝓximo grauiꝰ
poſſint inferre nocumentū. Primū ē ma
lum. ſcdm deterius. tertium peſſimum
eſt. Remedium ꝯtra hanc occultatōēꝫ
eſt q̄ homo diligenter caueat ne taceat
rōne indignatōis. vel etiā prouocatōis
ſed taceat ſolū rōne māſuetudinis. Itē
intendat ne ex tali taciturnitate ꝓximꝰ
magis ꝯmoueat̄. ⁊ conſideret vtrū poſ/
ſit aīm proximi magis lenire tacēdo: tūc
expectet quouſq̄ꝫ tam ipe q̄ꝫ ille ad man
ſuetudinem redeant. Si vero poteſt eū
lenire loquēdo. tūc cum charitate ⁊ mo/
do dulciori quo poteſt mentem ſuā ſibi

inſinuet. dicẽdo ſibi. Hoc mihi videtur
ad ſalutem tuã ⁊ ad bonũ tuũ ꝑtinere. ꝑ
cas mihi quia pro melioratione tua feci
eo ꝙ ſalutem tuam deſidero ſincerit̃ tan
ꝗ̃ propriam

SEq̃tur de remediis cõtra iram
ꝓpriam. Quoꝝ ꝑmum eſt conſi
deratio dñice paſſionis xpi. vñ
Greg⁹. Si paſſio dñi ad memoriã re/
uocetur. nihil adeo durum qd̃ nõ equo
animo toleret̃. quod remedium in libro
Numeri. c. xxi. nobis inſinuatũ eſt vbi
legit̃ ꝙ filii iſrahel reſpiciẽtes ſerpentem
eneũ a morſu ſerpentũ ignitoꝝ ſanabã
tur. vnus de ſerpentib⁹ ignitis eſt ira. a
qua quis ſanatur ſi diligenter attendit
q̇d chriſtus in cruce ꝓ eo ſuſtinuit. Tũc
enĩ patiẽter ſuſtinebit q̇cquid oportebit
eum ꝓ amore chriſti pati. Quia cũ xps
malediceret̃ nõ maledicebat. ⁊ cum ma
le tractaretur nõ aperuit os ſuum. Vñ
ad illud exemplũ noſtris cordibus imꝑ
mendum hortatur ſponſus in canticis.
Pone me ſicut ſignaculum ſuꝑ cor tuũ
quia reuera q̇cunq; illud ſignaculum et
exemplar patientie cordi ſuo ꝑfecte im/
ꝑſſerit: oẽm ire impetum facil̓r edoma/
bit. ¶ Scdm̃ remedium contra irã ꝓ/
priam eſt ſilentium. Vñ ſuꝑ illud ꝓuer.
xii. Fatuus ſtatim vindicat iram ſuam
Dicit glo. Natura ire eſt vt ꝓlata ma/
gis ferueat. occultata lãgueſcat. Et ꝓ/
uerb. xvi. Qui iponit ſtulto ſilẽtiũ iras
mitigat. Stult⁹ eſt hõ ſuꝑbus. ꝑcipue
ſi iracũdus ſit homo ille. Ad illud ſcdm̃
remediũ videt̃ ꝑtinere illud pſ. Poſui
cuſtodiam ori meo cũ ꝯſiſteret peccõr ad
uerſum me ¶ Tertiũ remediũ eſt ꝯſide
rare vtilitatẽ quã hꝫ tribulatio q̃ tolera
tur patiẽter tã in pñti ꝗ̃ in futuro Hãc
vtilitatem inſinuat nobis Dauid cũ dr̃
de ꝑſecutorib⁹. Circundederũt me ſicut
apes Apes aculeo pungũt. ſed ex alia ꝑ
te mel tribuũt. Sic ꝑſecutores vtiq; pũ
gunt cũ tribulatõem inferũt. tñ amandi
ſunt. q: mel celeſtis dulcedinis quodã/
modo ꝯferunt. materiã enĩ corone eter/
ne hoĩ miniſtrant. Vñ pſ. Suꝑ dorſuꝫ
meũ fabricauerunt peccõres. ſ. coronam
vite eterne ¶ Quartũ remediũ eſt ꝓprio
rum defectuũ ꝯſideratio Facil⁹ enĩ ſup
portat aliq̇s defectus alioꝝ: qñ ipſe de/
fectus ſuos ꝯgnoſcit: q̇s oportꝫ ab aliis
ſupportari. vñ Salomõ ꝓuer. xix. Hõ
indigẽs miſericors eſt ¶ Quintũ reme/
dium ire eſt ꝙ iracũdus ꝯſideret ꝙ non
ꝑt nocere alii: niſi ipſe ſibi antea maximũ
nocumentũ inferat. ſcꝫ aĩam ꝓpriam oc
cidendo. Quia qñ iracũdus vult ledere
ꝓximum in reb⁹ vel in fama vel in corꝑe
hoc nõ poteſt ꝑficere niſi oporteat eũ an
tea aĩam ſuã ꝓpriã mortificare.

SEquit̃ de trib⁹ remediis contra
iram alienam Primũ eſt mollis
reſpõſio. vñ Salomõ ꝓuer. xv.
Mollis reſponſio frangit iram. ſermo
durus ſuſcitat furorem. hõ iratus eſt ol
la bulliẽs Prouer. xv. Os fatuoꝝ ebul
lit ſtulticiam Ideo aqua frigida mollis
rñſionis fundenda eſt. Eccl. xviii. Nõ/
ne ardorẽ refrigerabit ros. Dulce ꝟbũ
ẽ velut ros refrigerãs ardorẽ ire ¶ Se
cũdum remediũ contra alienã iram eſt
ſilẽtium. vñ Salomon ꝓuer. xxvi. Cũ
defecerint ligna extinguet̃ ignis. velut
ligna ſe habent verba q̃ reſpondent̃ ho
mini iracundo vnde ignis ire nutrit̃. vñ
Eccl. viii. Ne litiges cũ hoĩe linguato
et ne ſtruas ligna in ignem ipſius. Se/
curius enĩ eẽt etiã omino recedẽ ab ira/
to. ſicut aliq̇s recedit ab igne q̇ nõ vult
ꝯburi. nec caleſieri ab eo Vñ ad Rho.
xii. Nõ voſmetipſos defendẽtes chariſſi
mi. ꝫ date locũ ire. ¶ Tertium remedi/
um eſt ꝯtra iram alienam bñfacere hoĩ
irato. Vñ ꝓuer. xxv. Si eſurierit ini/
micus tu⁹: ciba illũ. ſi ſitierit potũ ei da.
et ꝯgregabis carbones ignitos ſuꝑ ca/
put eius. Bñficia que inimico exhiben
tur ſunt velut prune accendentes inimi
cos eorũ ad amorẽ. Vñ exemplũ legit̃
de hoc in vitaſpatrum. ꝙ quidam ſenex

Unum reme-
dium contra
iram est silentium
2 remedium
est mollis resp-
onsio.
3 remedium
est contra iram
benefacere
irato